

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

DOWÓDZTWO WOJSK OBRONY TERYTORIALNEJ

ZAKRES

WIEDZY TEORETYCZNEJ OBOWIĄZUJĄCEJ KANDYDATA

DO TERYTORIALNEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ
(tymczasowy)

WARSZAWA

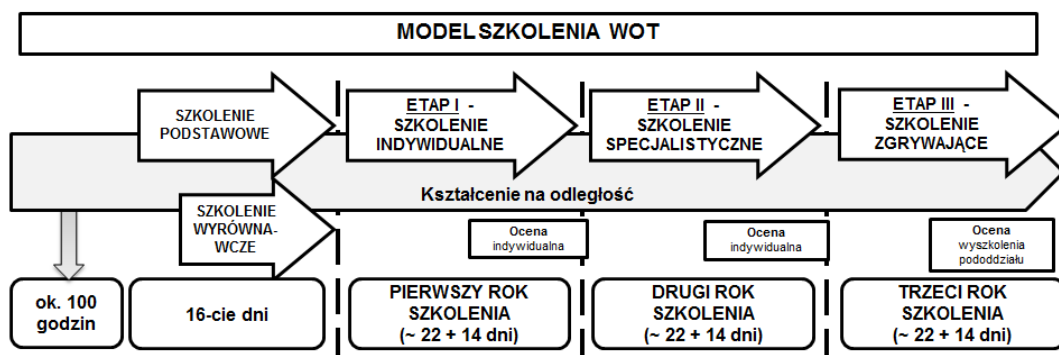
2017

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

1. Niniejszy materiał przeznaczony jest do realizacji szkolenia podstawowego żołnierzy terytorialnej służby wojskowej (TSW) w Wojskach Obrony Terytorialnej (WOT). Stanowi obowiązującą wykładnię przedmiotową, metodyczną i organizacyjną procesu szkolenia podstawowego.
2. Struktura szkolenia WOT została opracowana zgodnie z „Koncepcją szkolenia Wojsk Obrony Terytorialnej”.
3. Główne zadania szkolenia podstawowego żołnierzy powołanych do pełnienia terytorialnej służby wojskowej są następujące:
  - a) zapoznanie z podstawowymi uwarunkowaniami służby żołnierza w SZ RP,
  - b) wdrożenie do służby w SZ RP z uwzględnieniem warunków w jednostce wojskowej,
  - c) opanowanie teorii i podstawowych umiejętności praktycznych potrzebnych do działań taktycznych,
  - d) rozwijanie sprawności fizycznej w zakresie umożliwiającym prawidłowe wykonywanie zadań związanych ze specyfiką służby wojskowej,
  - e) zweryfikowanie zdolności psychofizycznych w celu określenia predyspozycji szkolonych do dalszej służby, w tym predyspozycji do dalszego szkolenia indywidualnego i specjalistycznego.
4. Szkolenie podstawowe żołnierzy TSW jest ukierunkowane na ich przygotowanie do osiągnięcia następujących standardów:
  - a) opanowanie podstawowych zasad bojowego zachowania się, indywidualnego działania podczas wybranych działań taktycznych,
  - b) przygotowanie do bezpiecznej realizacji zadań ogniowych z wykorzystaniem etatowej broni strzeleckiej,
  - c) opanowanie podstawowych umiejętności i przyswojenie wiedzy z zakresu zabezpieczenia bojowego, logistycznego i medycznego,
  - d) przygotowanie do samodzielnego rozwijania sprawności fizycznej,
  - e) przyswojenie zasad żołnierskiego zachowania się.
5. Szkolenie podstawowe WOT, realizowane jest w Jednostkach Wojskowych, centrach i ośrodkach szkolenia WOT. Jest ono organizowane w czasie określonym porządkiem dnia, zatwierdzonym przez dowódców (komendantów) tych jednostek.

STRUKTURA SZKOLENIA PODSTAWOWEGO ROZLICZENIE CZASU SZKOLENIA

1. Szkolenie podstawowe jest zintegrowanym elementem modelu szkolenia Wojsk Obrony Terytorialnej.

Rys. 1 - Model szkolenia WOT.

2. Na realizację programu szkolenia podstawowego jest przeznaczonych **szesnaście dni** praktycznego szkolenia realizowanych w jednym z dwóch wariantów:
  - stacjonarnym (16 dni szkoleniowych realizowanych w jednym bloku),
  - weekendowym (16 dni szkoleniowych realizowanych w przeciągu 8 weekendów).
3. W każdym z powyższych wariantów szkolenie poprzedzone jest samodzielnym przygotowaniem się kandydatów do służby na podstawie materiału dostarczonego w ramach kształcenia na odległość (e-learning, materiały na nośniku elektronicznym, podręcznika/informatora). Materiały powinny być udostępnione przed rozpoczęciem szkolenia praktycznego.
4. Przed rozpoczęciem szkolenia następuje weryfikacja wiedzy dostarczonej do samodzielnego opanowania oraz sprawności fizycznej. Zakończenie szkolenia to weryfikacja umiejętności praktycznych.
5. W ostatni dzień szkolenia praktycznego przeprowadza się przysięgę wojskową.

PRZEDMIOTOWA TEMATYKA DO SAMODZIELNEJ NAUKI KANDYDATÓW DO TSW

PODSTAWY WYCHOWANIA OBYWATELSKIEGO I WOJSKOWEGO

REGULAMINY

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA:

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- podstawowe uwarunkowania służby wojskowej, organizację życia żołnierskiego
- w jednostce wojskowej, porządek dnia.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 4 godziny):

- a) przełożony i podwładny, starszy i młodszy,
- b) wydawanie i wykonywanie rozkazów,
- c) stopnie wojskowe,
- d) zasady ustalania toku służby i życia w jednostce wojskowej,
- e) organizacja życia wojskowego na podstawie porządku dnia jednostki wojskowej,
- f) zadania i zasady organizacji służby wewnętrznej,
- g) pełnienie służby wewnętrznej,
- h) służba podoficera i dyżurnego kompanii (batalionu),
- i) droga służbowa,
- j) raport służbowy,
- k) terminy postępowania służbowego.

KSZTAŁCENIE OBYWATELSKIE

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- symbole narodowe, wojskowe i sygnały wojskowe oraz szacunek do nich podczas działalności służbowej, uroczystości i w życiu codziennym.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 8 godzin):

- a) godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej Polskiej,

- b) sztandar jednostki wojskowej SZ RP,
- c) pieśń reprezentacyjna Wojska Polskiego,
- d) podstawowe sygnały WP – „Hasło WP”, „Śpij kolego”, „Cisza” - zasady zachowania podczas oficjalnego ich odtwarzania,
- e) przysięga wojskowa jako szczególne zobowiązanie żołnierza – obywatela,
- f) zasady żołnierskiego zachowania się podczas uroczystości państwowych i wojskowych,
- g) tradycje rodzaju sił zbrojnych,
- h) prawne podstawy odbywania służby wojskowej,
- i) obowiązki i prawa żołnierza,
- j) zasady i możliwości doskonalenia zawodowego i rozwoju żołnierza podczas służby wojskowej.

PROFILAKTYKA I DYSCYPLINA WOJSKOWA

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- prawa i obowiązki umożliwiające prawidłowe wykonywanie zadań związanych ze służbą wojskową przy zachowaniu wysokiego morale, postawy etycznej, karność i dyscypliny.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 7 godzin):

- a) prawa i obowiązki żołnierza,
- b) ograniczenia swobód obywatelskich wynikające z uwarunkowań służby wojskowej,
- c) istota dyscypliny wojskowej,
- d) zasady odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej żołnierzy,
- e) odpowiedzialność za szkody powstałe w powierzonym mieniu,
- f) wojskowe organy porządkowe i ich uprawnienia,
- g) wyróżnianie i tytuły honorowe,
- h) zasady ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- i) pododdział jako grupa społeczna,
- j) relacje interpersonalne w grupie,
- k) konflikt interpersonalny,
- l) metody rozwiązywania i kierowania konfliktami (negocjacje, mediacje, konfrontacja, arbitraż i rozstrzyganie),
- m) konsekwencje konfliktów interpersonalnych,

- n) działania sprzyjające dobrej adaptacji,
- o) sposoby przewycięzania problemów adaptacyjnych.

SZKOLENIE BOJOWE

SZKOLENIE STRZELECKIE

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- przeznaczenie, charakterystykę, ogólną budowę i zasady strzelania z etatowej broni strzeleckiej oraz jej możliwości ogniowe.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 5 godzin):

- a) zasady bezpieczeństwa obowiązujące na strzelnicach, placach ćwiczeń irzutniach granatów,
- b) zasady bezpieczeństwa podczas obchodzenia się z bronią,
- c) zasady bezpieczeństwa podczas obchodzenia się z amunicją i granatami ręcznymi,
- d) przeznaczenie i podstawowe dane taktyczno-techniczne karabinka,
- e) przeznaczenie, budowa części i mechanizmów karabinka,
- f) zasada działania karabinka,
- g) klasyfikacja i charakterystyka amunicji,
- h) budowa naboju,
- i) budowa granatów ręcznych i zapalników,
- j) znakowanie amunicji i granatów ręcznych,
- k) zjawisko strzału,
- l) prędkość początkowa pocisku,
- m) pole zakryte, pole rażenia, pole martwe,
- n) rozrzut pocisków,
- o) strzał bezwzględny,
- p) tysięczna jako miara kątów,
- q) wzór tysięcznej i jego zastosowanie.

ROZPOZNANIE I ARMIE INNYCH PAŃSTW

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- strukturę organizacyjną i podstawowe uzbrojenie wybranych armii innych państw (do szczebla plutonu),
- zasady prowadzenia działań rozpoznawczych,
- sylwetki sprzętu i znaki rozpoznawcze wybranych armii innych państw.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 3 godziny):

- a) rodzaje rozpoznania,
- b) sposoby prowadzenia rozpoznania,
- c) struktury i uzbrojenie armii wybranych państw sąsiednich,
- d) znaki rozpoznawcze wybranych państw sąsiednich.

SZKOLENIE INŻYNIERYJNO-SAPERSKIE

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- zasady budowy stanowisk ogniowych,
- rodzaje i ogólną budowę min wojsk własnych oraz min innych państw,
- zasady postępowania z materiałami wybuchowymi oraz przepisy bezpieczeństwa,
- etatowe i podręczne środki maskowania,
- zasady i sposoby maskowania etatowymi i podręcznymi środkami maskowania.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 3 godziny):

- a) stanowiska ogniowe,
- b) miny wojsk własnych,
- c) podstawowe miny innych państw,
- d) standardowe materiały i ładunki wybuchowe oraz środki zapalające,
- e) przepisy bezpieczeństwa,
- f) zasady maskowania.

OBRONA PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- podział i charakterystykę broni masowego rażenia, toksycznych środków przemysłowych (TŚP) oraz ich wpływu na działanie wojsk,

- zakres i sposób realizacji przedsięwzięć Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia (OPBMR) realizowanych przez żołnierza, przed, w toku i po zakończeniu działań bojowych,
- zasady działania w warunkach zagrożenia skażeniami i skażeń BMR.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 4 godziny):

- ogólna charakterystyka i podział podstawowych bojowych środków trujących (BŚT),
- oznaki zewnętrzne użycia BŚT,
- zasady postępowania żołnierzy w przypadku użycia przez przeciwnika BŚT,
- rodzaje toksycznych środków przemysłowych (TŚP),
- charakterystyka i właściwości toksyczne podstawowych toksycznych środków przemysłowych,
- oznaki uwolnienia podstawowych TŚP,
- zasady zachowania się żołnierzy w środowisku skażeń od TŚP oraz udzielania pierwszej pomocy porażonym TŚP,
- przedsięwzięcia Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia – podstawowe definicje.

POWSZECHNA OBRONA PRZECIWLOTNICZA

3) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- przedsięwzięcia prowadzone w ramach aktywnej (rozpoznanie optyczno-wzrokowe, ostrzeganie i alarmowanie oraz prowadzenie zorganizowanego ognia do ŚNP niespecjalistycznymi środkami rażenia) oraz pasywnej (maskowanie, rozśrodkowanie sił i środków, przygotowanie schronów i ukryć oraz likwidacja skutków uderzeń) powszechnej obrony przeciwlotniczej.

1) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 1 godzina):

- istota oraz cel realizacji powszechnej obrony przeciwlotniczej (POPL),
- ogólne zasady POPL, przedsięwzięcia wchodzące w skład aktywnej i pasywnej POPL,
- przygotowanie stanów osobowych i rejonów zakwaterowania (rozmieszczenia) do wymogów powszechnej obrony przeciwlotniczej (skład i wyposażenie PO, stanowiska ogniowe i szczeliny przeciwlotnicze, schrony/ukrycia OPL),
- sygnały alarmowania (ostrzegania) o zagrożeniu uderzeniami z powietrza i sposoby ich przekazywania (odwoływania),

- e) czynności żołnierza po ogłoszeniu alarmu powietrznego w MSD, MCzP oraz w działaniach bojowych.

ŁĄCZNOŚĆ

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- ogólną charakterystykę oraz ogólną budowę środków łączności,
- podstawowe przepisy prowadzenia korespondencji radiowej,
- podstawowe sposoby zapewniania bezpieczeństwa łączności podczas pracy z wykorzystaniem środków radiowych.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 6 godzin):

- a) system łączności oraz środki łączności stosowane w wojsku,
- b) sposoby organizacji łączności w pododdziale,
- c) bezpieczeństwo łączności oraz sposoby i metody jego osiągnięcia,
- d) tabela danych radiowych,
- e) podstawowe przepisy korespondencji radiowej.

TERENOZNAWSTWO

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- istotę orientowania się w terenie bez mapy,
- zasady wykonywania marszu według azymutów,
- zasady określania swojego położenia w terenie.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 3 godziny):

- a) ocena i pomiar odległości do celów (przedmiotów terenowych),
- b) pomiar szerokości przeszkody wodnej,
- a) istota orientowania się w terenie bez mapy,
- b) określanie kierunków stron świata różnymi sposobami,
- c) pomiar azymutu na wskazany przedmiot terenowy,
- d) określenie kierunku według azymutu,
- a) zasady wykonywania marszu wg azymutu.

OCHRONA I OBRONA OBIEKTÓW

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- ogólne zasady ochrony i obrony obiektów,
- sposoby ochrony obiektów,
- główne zagrożenia dla osób i mienia wojskowego,
- zasady użycia broni palnej,
- zasady postępowania z osobami zatrzymanymi.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 4 godziny):

- a) pojęcie ochrony i obrony obiektów,
- b) zasady postępowania z osobami zatrzymanymi,
- c) przepisy regulujące użycie broni palnej,
- d) zagrożenia mogące wystąpić podczas ochrony i obrony obiektów,
- e) pojęcie terroryzmu,
- f) zasady działania punktu kontrolno – ochronnego.

WYCHOWANIE FIZYCZNE

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- podstawowe wiadomości pozwalające na bezpieczne wykonanie ćwiczeń wymaganych testami dla żołnierzy,
- podstawowe działy wychowania fizycznego w wojsku,
- nazwy podstawowych postaw i ćwiczeń,
- normy sprawności fizycznej przewidzianej katalogiem testów dla żołnierzy TSW,
- zasady bezpiecznego wykonywania ćwiczeń fizycznych.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 2 godziny):

- a) nazwy postaw i ćwiczeń,
- b) główne tematy zajęć z wychowania fizycznego w wojsku,
- c) zasady przeprowadzania testu sprawności fizycznej podczas szkolenia podstawowego żołnierzy TSW,
- d) zasady bezpieczeństwa podczas zajęć z wychowania fizycznego,
- e) zasady przestrzegania higieny osobistej.

SZKOLENIE MEDYCZNE

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- formy działalności profilaktycznej,

- zasady taktyczne i medyczne TCCC (Tactical Combat Casualty Care),
- zasady bezpiecznego udzielania pierwszej pomocy rannym i poszkodowanym na polu walki,
- zasady organizacji pomocy medycznej na polu walki i ewakuacji rannych i chorych,
- zasady wynoszenia rannych z pola walki za pomocą noszy i sposobów improwizowanych,
- zasady ewakuacji medycznej z pojazdów wojskowych oraz miejsca zdarzenia,
- zasady wzywania pomocy do miejsca zdarzenia (MEDEVAC, CASEVAC).

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 6 godzin):

- a) indywidualne wyposażenie medyczne,
- b) budowa i zasady użycia indywidualnego pakietu do likwidacji skażeń oraz IZAS,
- c) posługiwanie się opatrunkiem osobistym i opaską uciskową,
- d) posługiwanie się tabletkami do odkażania wody,
- e) posługiwanie się zawartością apteczek,
- f) bezpieczeństwo własne i rannego,
- g) zasady wzywania pomocy medycznej na polu walki - praktyczne przygotowanie
i przekazanie meldunku 9 – linijkowy MEDEVAC (MEDEVAC, CASEVAC),
- h) objawy wystąpienia stresu pola walki, postępowanie zapobiegawcze,
- i) ocena parametrów życiowych poszkodowanego,
- j) zasady resuscytacji krążeniowo – oddechowej,
- k) zasady przenoszenia poszkodowanego na deskę ortopedyczną,
- l) zasady ewakuacji poszkodowanego z pojazdu,
- m) rodzaje złamań, ich objawy oraz udzielanie pierwszej pomocy,
- n) objawy skręceń i zwichnięć oraz pierwsza pomoc przy ich wystąpieniu,
- o) klasyfikacja krwotoków i zranień oraz sposoby ich zaopatrywania,
- p) zasady prowadzenia desmurgii – bandażowania poszczególnych części ciała,
- q) udzielanie pierwszej pomocy porażonym prądem, piorunem, tonącym, poparzonemu,
- r) postępowanie w przypadku hipotermii i ostrego zatrucia,
- s) pozycja boczna ustalona,
- t) postępowanie przeciwwstrząsowe.

SZKOLENIE LOGISTYCZNE

ZABEZPIECZENIE LOGISTYCZNE

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- podstawowe pojęcia zabezpieczenia logistycznego,
- podstawowe zadania logistyki w pododdziale,
- należności mundurowe i żywnościowe dla żołnierzy.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 2 godziny):

- a) ogólne pojęcia zabezpieczenia logistycznego,
- b) cel i zadania logistyki w pododdziale,
- c) należności mundurowe i żywnościowe żołnierza.

OCHRONA ŚRODOWISKA

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- zasady ochrony środowiska podczas szkolenia.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 2 godziny):

- a) podstawy ochrony środowiska naturalnego,
- b) przyczyny i skutki degradacji środowiska naturalnego,
- c) czyszczenie i konserwacja sprzętu i techniki wojskowej,
- d) zasady ochrony środowiska naturalnego podczas pobytu na poligonie i placach ćwiczeń.

PROFILAKTYKA POŻAROWA

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- zagrożenia pożarowe wynikające z charakteru jednostki wojskowej,
- zasady postępowania w celu zapobiegania pożarom,
- zasady postępowania podczas pożaru.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 3 godziny):

- a) przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- b) zagrożenia pożarowe wynikające z eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych, gazowych, grzewczych, technologicznych,

- c) zadania i obowiązki żołnierzy przy zapobieganiu pożarom,
- d) zasady postępowania w przypadku powstania pożaru,
- e) właściwości gaśnicze środków stosowanych w gaśnicach,
- f) przeznaczenie, zastosowanie gaśnic płynowych (pianowych), śniegowych i proszkowych oraz agregatów gaśniczych,
- g) inny sprzęt gaśniczy: hydronetki, koce gaśnicze, sprzęt burzący.

SZKOLENIE OGÓLNE

SZKOLENIE PRAWNE

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- najważniejsze uregulowania prawne przebiegu TSW,
- podstawowe przepisy określające uprawnienia i obowiązki żołnierzy TSW,
- zasady naliczania uposażenia zasadniczego oraz dodatków do uposażeń żołnierzy TSW,
- zasady odpowiedzialności materialnej i finansowej żołnierzy TSW,
- podstawowe definicje z zakresu międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych,
- zasady zachowania się w czasie działań taktycznych,
- zagadnienia odpowiedzialności za przestępstwa w trakcie konfliktu zbrojnego.
- uwarunkowania historyczne prawa konfliktów zbrojnych,
- problematyką neutralności,
- zagadnienia prawa wojennego jako kodeksu działania i zachowania się sił zbrojnych.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 3 + 9 godzin):

- a) powoływanie do terytorialnej służby wojskowej,
- b) przebieg służby wojskowej - wyznaczanie na stanowisko, opiniowanie służbowe i mianowanie,
- c) udzielanie urlopów,
- d) zasady zwalniania ze służby wojskowej,
- e) należności pieniężne wypłacane żołnierzom,
- f) odpowiedzialność majątkowa,

- g) powoływanie do służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny,
- h) pojęcie wojny, pokoju, bezpieczeństwa i prawa wojennego (konfliktów zbrojnych),
- i) podstawowe kategorie osób i obiektów,
- j) status kombatanta i jeńca wojennego,
- k) ochrona ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych,
- l) znaki ochronne,
- m) zasady, środki i metody walki,
- n) odpowiedzialność żołnierzy za wykroczenia i przestępstwa wojenne w świetle kodeksu karnego,
- o) odpowiedzialność żołnierzy za naruszenie prawa międzynarodowego (Konwencje Genewskie i Haskie, konwencje dotyczące ochrony praw człowieka, dziecka, obywatelskich, politycznych itd.).

SKOLENIE BHP

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- podstawowe przepisy i zasady z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby wynikające z Kodeksu pracy oraz przepisów wykonawczych dotyczących żołnierzy,
- zasady udzielania pierwszej pomocy medycznej.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 2 godziny):

- a) istota bezpieczeństwa i higieny pracy,
- b) podstawy prawne przepisów bezpieczeństwa i higieny służby oraz podstawowe przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy,
- c) obowiązki i uprawnienia osób funkcyjnych i żołnierzy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- d) odpowiedzialność za naruszenie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- e) zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia występujące w jednostce wojskowej,
- f) zasady ręcznego przenoszenia ciężarów,
- g) podstawowe środki przeciwdziałające wypadkom i chorobom,

- h) profilaktyczna opieka lekarska – zasady jej sprawowania w odniesieniu do żołnierza.

OCHRONA INFORMACJI NIEJAWNYCH

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- zasady ochrony informacji i zakres odpowiedzialności.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 1 godzina):

- a) ogólne założenia „Ustawy o ochronie informacji niejawnych”,
- b) odpowiedzialność karna i dyscyplinarna za przestępstwa związane z informacjami niejawnymi.

SERE

1) PRZEDMIOTOWE CELE SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści programowych przedmiotu żołnierz powinien znać:

- podstawowe zasady, metody i formy ochrony własnej, przy wykorzystaniu technik maskowania i kamuflażu,
- podstawowe wyposażenie personelu narażonego na izolację,
- metody zwiększania szans na przeżycie w warunkach środowiska naturalnego,
- sposoby wykonywania prostych narzędzi i broni oraz rozpalanie i wykorzystanie ognisk survivalowych.

2) MATERIAŁ NAUCZANIA - ZAGADNIENIA (przewidywany czas 9 godzin):

- a) medycyna przetrwania,
- b) pozyskanie wody,
- c) wykorzystanie flory i fauny w survivalu,
- d) wykorzystanie wyposażenia osobistego w survivalu,
- e) wykonywanie prostej broni i narzędzi,
- f) pułapki na zwierzynę,
- g) ogniska survivalowe,
- h) budowa schronień w różnych warunkach pogodowych i klimatycznych (doraźne legowiska i planowe schronienia naziemne, nadziemne i podziemne),
- i) metody utrzymania właściwej kondycji psychofizycznej człowieka w niekorzystnych warunkach środowiska,
- j) czynniki stresogenne, techniki radzenia sobie ze stresem w warunkach izolacji,

- k) psychologiczne mechanizmy oddziaływania przeciwnika w trakcie uwięzienia,
- l) strategia radzenia sobie w sytuacji oddziaływania psychologicznego przeciwnika w trakcie uwięzienia,
- m) podstawowe sposoby maskowania i kamuflażu,
- n) skryte poruszanie się w terenie w obliczu sił tropiących,
- o) kontakty z ludnością miejscową,
- p) sytuacja zakładnicza, jej etapy i psychologiczne aspekty,
- q) zachowanie się i przeciwdziałanie wykorzystaniu w sytuacji zakładniczej i jeńca wojennego,
- r) ucieczka i jej uwarunkowania,
- s) podstawowe sposoby określania swojego położenia i nawigacji w terenie,
- t) sposoby sygnalizacji swojego położenia z wykorzystaniem podręcznych środków,
- u) współdziałanie izolowanego personelu z elementami systemu odzyskiwania personelu,
- v) zachowanie się izolowanego personelu w trakcie jego uwalniania,
- w) sposoby identyfikacji izolowanego personelu.